

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.8.4.2024

Pan
Stanisław Kuryło
Burmistrz Kamienia Pomorskiego
Urząd Miejski w Kamieniu Pomorskim,
ul. Stary Rynek 1
72-400 Kamień Pomorski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/063 – Rozpoznawanie i zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych roślin i zwierząt w przyrodzie

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Kamieniu Pomorskim, ul. Stary Rynek 1, 72-400 Kamień Pomorski ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Stanisław Kuryłło, Burmistrz Kamienia Pomorskiego od 5 grudnia 2014 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Warunki organizacyjne realizacji zadań związanych z rozpoznaniem i zwalczaniem inwazyjnych gatunków obcych roślin i zwierząt. 2. Realizacja zadań związanych z rozpoznaniem i zwalczaniem inwazyjnych gatunków obcych roślin i zwierząt.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2024 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały znaczenie dla przedmiotu kontroli ³ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Wiesław Kaszak, specjalista kontroli państwowej (od 1 lipca 2024 r. główny specjalista kontroli państwowej), upoważnienie do kontroli nr LSZ/61/2024 z 12 kwietnia 2024 r. (akta kontroli str. 1-6b)

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Burmistrz.

³ Czynności kontrolne w jednostce zakończyły się 26 czerwca 2024 r.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie realizację przez Burmistrza zadań związanych z rozpoznaniem i zwalczaniem inwazyjnych gatunków obcych⁶ roślin i zwierząt.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Burmistrz nie przekazał Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie⁷ zgłoszenia obecności IGO w dwóch z dziewięciu ustalonych lokalizacji, mimo obowiązku określonego w art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych⁸. Z naruszeniem dyspozycji art. 16 ust. 7 cyt. ustawy, Burmistrz nie ustalił podmiotów władających odpowiedzialnych za przeprowadzenie działań zaradczych wobec IGO stwierdzonego na siedmiu działkach oraz nie poinformował ich o konieczności przeprowadzenia ww. prac, a mimo to na dwóch z tych nieruchomości – będących własnością innych podmiotów - podjął działania zaradcze wobec barszczu Sosnowskiego. Wydatki w kwocie 7 556 zł poniesione w wyniku ww. prac były niegospodarne. Działań takich nie przeprowadzono natomiast wobec rdestowca sachalińskiego, którego obecność stwierdzono na dwóch działkach będących własnością gminy Kamień Pomorski.

W Urzędzie nie monitorowano skuteczności ww. działań zaradczych wykonanych w stosunku do barszczu Sosnowskiego, mimo obowiązku określonego w art. 18 ust. 3 ustawy o IGO. W trakcie kontroli NIK stwierdzono występowanie dojrzałych osobników tej rośliny, co oznacza, że realizowane przez Urząd działania zmierzające do usunięcia tego gatunku, z uwagi na przyjętą częstotliwość prowadzenia zabiegów użycia herbicydu (dwukrotnie w sezonie wegetacyjnym), nie doprowadziły do skutecznego wyeliminowania tych stanowisk. NIK zauważa, iż ustalono ponadto występowanie kolejnych, nieudokumentowanych wcześniej stanowisk roślin IGO, co wskazuje na potrzebę przeprowadzenia kompleksowego rozpoznania IGO na terenie gminy.

Z naruszeniem dyspozycji art. 21 ust. 14 ustawy o IGO, Burmistrz nie przekazał Regionalnemu Dyrektorowi raportu o przeprowadzonych działaniach zaradczych na terenie Gminy za 2023 r., a raport za 2022 r. przekazał z ponad rocznym opóźnieniem. Ponadto wbrew postanowieniom ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁹ w Urzędzie nie podejmowano działań informacyjnych i edukacyjnych w celu rozpoznania stanowisk IGO i ich zwalczania. NIK zauważa, iż działania takie mogłyby przyczynić się do zwiększenia liczby wpływających zgłoszeń o obecności IGO w środowisku.

Burmistrz, wbrew obowiązkowi określonemu w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska¹⁰, nie sporządził programu ochrony środowiska dla gminy Kamień Pomorski, mimo iż dokument ten stanowi podstawę zarządzania środowiskiem i jego ochrony we wszelkich możliwych aspektach właściwych dla danej jednostki samorządowej. W badanym okresie zadania dotyczące rozpoznania oraz zwalczania IGO realizowało dwóch pracowników Referatu Ochrony Środowiska i Działalności Gospodarczej, z czego jeden posiadał odpowiednie kwalifikacje w tym zakresie. Zadania te nie zostały kompleksowo uwzględnione w Regulaminie organizacyjnym oraz w zakresach czynności ww. pracowników, co było działaniem nierzetelnym. Uzupełnienia ww. zapisów dokonano w trakcie kontroli NIK.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: IGO.

⁷ Dalej: Regionalny Dyrektor.

⁸ Dz.U. z 2023 r. poz. 1589, ze zm.; dalej: ustawa o IGO.

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, ze zm., dalej: ustawa o ochronie przyrody.

¹⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 54, ze zm.; dalej: ustawa POŚ.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹¹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Warunki organizacyjne realizacji zadań związanych z rozpoznaniem i zwalczaniem inwazyjnych gatunków obcych roślin i zwierząt.

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2020-2024¹² zadania z zakresu rozpoznania oraz zwalczania IGO roślin i zwierząt realizowało dwóch pracowników Referatu Ochrony Środowiska i Działalności Gospodarczej¹³. Jeden posiadał wykształcenie wyższe na kierunku biologia oraz studia podyplomowe z zakresu chemii technicznej i ochrony środowiska. Żaden z pracowników nie posiadał doświadczenia zawodowego, ani nie odbył szkoleń dotyczących ww. zadań.

(akta kontroli str. 7, 62-64, 112)

W Regulaminie organizacyjnym Urzędu¹⁴ i zakresach czynności ww. pracowników nie uwzględniono kompleksowo zadań dotyczących rozpoznania i zwalczania IGO, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 10-61)

1.2. W okresie objętym kontrolą w Urzędzie nie organizowano szkoleń w zakresie IGO. Pracownicy Referatu nie uczestniczyli ponadto w szkoleniach z tego zakresu organizowanych przez podmioty zewnętrzne. Burmistrz wyjaśnił: *Brak szkoleń wynika ze stosunkowo niewielkiego problemu występowania inwazyjnych gatunków obcych. Pracownicy na bieżąco realizują zadania związane z unieszkodliwianiem inwazyjnych gatunków obcych stosując ustawę z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych.*

(akta kontroli str. 8, 65-66)

1.3. W latach 2020-2024 zadania z zakresu rozpoznania i zwalczania IGO nie były przedmiotem kontroli/ audytów wewnętrznych i zewnętrznych.

(akta kontroli str. 163-183, 190-197)

1.4. W okresie objętym kontrolą do Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie nie wpłynęły skargi i wnioski dotyczące IGO.

(akta kontroli str.184-189)

1.5. W Urzędzie nie opracowano procedur/ wytycznych dotyczących wykrywania i zwalczania IGO oraz nie wypracowano praktyki dotyczącej sposobu realizacji tych zadań. Burmistrz wyjaśnił: *Nie wdrożono procedur ani wytycznych dotyczących wykrywania i zwalczania IGO z uwagi na małą częstotliwość stwierdzenia występowania IGO. W sporadycznie podejmowanych postępowaniach kierowano się przepisami ogólnymi, ustawowymi.*

(akta kontroli str. 108, 113)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W Regulaminie organizacyjnym i zakresach czynności pracowników Referatu nie uwzględniono kompleksowo zadań dotyczących rozpoznania i zwalczania roślin i zwierząt IGO, co było działaniem nierzetelnym. Wprawdzie w karcie uprawnień,

¹¹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹² Według stanu na 16 kwietnia 2024 r.

¹³ Dalej: Referat.

¹⁴ Regulamin organizacyjny Urzędu wprowadzony zarządzeniem nr 49/2017 Burmistrza Gminy Kamień Pomorski z dnia 30 marca 2017 r. (zm. zarządzeniem nr 175/2017 z dnia 18 października 2017 r., nr 111/2018 z dnia 25 lipca 2018 r., nr 14/2019 z dnia 31 stycznia 2019 r., nr 8/2022 r. z dnia 17 stycznia 2022 r.; nr 172/2022 z dnia 14 września 2022 r.); nr 34/2023 Burmistrza Kamienia Pomorskiego z dnia 24 lutego 2023 r. (zm.: zarządzeniem nr 90/2023 z dnia 27 kwietnia 2023 r., nr 214/2023 z dnia 20 października 2023 r.). Dalej: Regulamin organizacyjny.

obowiązków i odpowiedzialności (dokument z 4 listopada 2019 r., tj. przed wejściem w życie ustawy o IGO) jednemu pracownikowi Referatu przypisano zadanie polegające na „Zlecaniu podmiotom zewnętrznym usuwanie barszczu Sosnowskiego występującego na terenie Gminy Kamień Pomorski”, jednak zapis ten tylko w niewielkim stopniu uwzględniał realizację zadań nałożonych na burmistrza ustawą o IGO.

(akta kontroli str. 10-61)

Zgodnie ze standardami kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, stanowiącymi załącznik do komunikatu nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r.¹⁵, struktura organizacyjna jednostki powinna być dostosowana do aktualnych celów i zadań. Zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności m.in. poszczególnych komórek organizacyjnych powinien być określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny. Aktualny zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności powinien być określony dla każdego pracownika (obszar A Środowisko wewnętrzne, standard 3 *Struktura organizacyjna*). Cele i zadania należy określać jasno i w co najmniej rocznej perspektywie. Należy także wskazać jednostki, komórki organizacyjne lub osoby odpowiedzialne bezpośrednio za ich wykonanie oraz zasoby przeznaczone do ich realizacji (obszar B Cele i zarządzanie ryzykiem, standard 6 *Określanie celów i zadań, monitorowanie i ocena ich realizacji*).

Burmistrz wyjaśnił: *W regulaminie organizacyjnym do zakresu działań Referatu Ochrony Środowiska i Działalności Gospodarczej przypisano zadania związane z pielęgnacją zieleni oraz zadania związane z ochroną środowiska jako całości. Przy analizie zakresu czynności realizowanych przez referat, zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych, w tym Barszczu Sosnowskiego wchodziło w zakres ochrony środowiska. Pracownik merytoryczny realizujący zadania związane z usuwaniem inwazyjnych gatunków obcych w zakresie obowiązków przypisane miał zadania związane z realizacją i kontrolą zadań związanych z utrzymaniem czystości i porządku w gminie Kamień Pomorski. Barszcz Sosnowskiego jako gatunek inwazyjny podlegał zatem procedurze usunięcia w kontekście konieczności utrzymania porządku.*

(akta kontroli str. 65, 66)

W trakcie kontroli NIK, zarządzeniem nr 73/2024 z dnia 16 maja 2024 r. Burmistrz wprowadził zmiany do Regulaminu organizacyjnego. Do zakresu działania Referatu dodano:

- prowadzenie postępowań wynikających z określonych w ustawie z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych, zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania IGO (przyjmowanie, weryfikowanie i przekazywanie właściwym podmiotom zgłoszeń stwierdzenia obecności inwazyjnego gatunku obcego, wprowadzanie informacji o stwierdzeniu obecności w środowisku do rejestru IGO),
- podejmowanie stosownych działań zaradczych i składanie właściwych raportów,
- wydawanie decyzji o wyrażeniu zgody na zwolnienie podmiotu władającego z przeprowadzenia działań zaradczych lub odmowie przeprowadzenia działań zaradczych za podmiot władający,
- wydawanie decyzji w sprawie określenia wysokości kosztów przeprowadzania działań zaradczych oraz sposobu i terminu ich uiszczenia.

Burmistrz aneksem z 16 maja 2024 r. wprowadził ponadto zadania dotyczące IGO do karty uprawnień, obowiązków i odpowiedzialności inspektora w Referacie Ochrony Środowiska i Działalności Gospodarczej.

(akta kontroli str. 110-111)

OCENA CZĄSTKOWA

W badanym okresie zadania dotyczące rozpoznania oraz zwalczania IGO realizowało dwóch pracowników Referatu Ochrony Środowiska i Działalności

¹⁵ Dz. Urz. Min. Fin. Nr 15, poz. 84.

Gospodarczej, z czego jeden posiadał odpowiednie kwalifikacje w tym zakresie. Zadania te nie zostały kompleksowo uwzględnione w Regulaminie organizacyjnym oraz w zakresach czynności ww. pracowników, co było działaniem nierzetelnym. Uzupełnienia ww. zapisów dokonano w trakcie kontroli NIK.

OBSZAR

2. Realizacja zadań związanych z rozpoznaniem i zwalczaniem inwazyjnych gatunków obcych roślin i zwierząt.

2.1. Realizacja zadań związanych z rozpoznaniem inwazyjnych gatunków obcych roślin i zwierząt.

Opis stanu faktycznego

2.1.1. Na obszarze gminy Kamień Pomorski zidentyfikowano dziewięć stanowisk roślin IGO, w tym:

1) barszczu Sosnowskiego na sześciu działkach:

- 291/22; 157/2 obręb Benice;
- 291/29; 291/30; 65/6; 66 obręb Benice¹⁶;

2) rdestowca sachalińskiego na dwóch działkach:

- 142; 143 obręb Rzewnowo¹⁷;

3) rdestowca japońskiego na jednej działce:

- 261/2 obręb 7 Kamień Pomorski¹⁸.

W siedmiu przypadkach identyfikacja stanowiska IGO była wynikiem rozpoznania własnego podjętego na skutek anonimowego zgłoszenia, a w dwóch (291/22 i 157/2 obręb Benice) - zgłoszenia z 30 maja 2022 r. dyrektora Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Benicach.

W sprawie własnego rozpoznania IGO, Burmistrz wyjaśnił: *Rozpoznanie stanowisk IGO w obszarze Gminy polegało na weryfikacji zgłoszeń osób i instytucji bezpośrednio zainteresowanych problemem. Wydelegowany pracownik w terenie weryfikował zasadność zgłoszeń. Na podstawie cech gatunkowych weryfikował gatunek IGO określając jego przynależność gatunkową. Zgłoszenie barszczu Sosnowskiego zlokalizowanego na terenie działek ewidencyjnych nr 291/29, 291/30, 65/6, 66 obręb Benice gmina Kamień Pomorski zostało dokonane 28 czerwca 2023 r. telefonicznie w sposób anonimowy. Rozmówca poinformował, iż w miejscowości Benice przy drodze rośnie roślina, która przypomina barszcz Sosnowskiego. Oddelegowany pracownik tego samego dnia podczas wizji w terenie potwierdził występowanie we wskazanej lokalizacji rośliny z gatunku barszcz Sosnowskiego. Weryfikacji działek dokonano za pomocą lokalizacji GPS i map systemu informacji przestrzennej. Rdestowiec japoński działka ewidencyjna nr 261/2 ob. 7 Kamień Pomorski oraz rdestowiec sachaliński zostały zlokalizowane (...) 28 czerwca 2023 r. przy okazji realizacji innych zadań. (...) Weryfikacji gatunku dokonano przy pomocy pracownika RDOŚ w Szczecinie.*

(akta kontroli str. 9, 69, 86, 107)

Informacje dotyczące obecności IGO na terenie Gminy były w siedmiu przypadkach zgodne z danymi zawartymi w rejestrze IGO¹⁹. Burmistrz nie zgłosił dwóch lokalizacji barszczu Sosnowskiego Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie²⁰.

(akta kontroli str. 86-90, 107, 156-159)

Biegły z dziedziny biologii, powołany w trakcie kontroli NIK²¹, w wyniku prac terenowych przeprowadzonych w wytypowanych przez siebie siedmiu lokalizacjach

¹⁶ Własne rozpoznanie, stwierdzenie obecności IGO z 28 czerwca 2023 r..

¹⁷ Własne rozpoznanie, stwierdzenie obecności IGO z 28 czerwca 2023 r.

¹⁸ Własne rozpoznanie, stwierdzenie obecności IGO z 28 czerwca 2023 r.

¹⁹ Rejestr dostępny pod adresem <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/> w warstwie Inwazyjne gatunki obce.

²⁰ O czym szerzej mowa w punkcie 2.1.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

²¹ Postanowieniem Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie z 20 maja 2024 r.

na terenie gminy Kamień Pomorski²², potwierdził istnienie jednego stanowiska rdestowca japońskiego, jednego - rdestowca sachalińskiego oraz jednego – barszczu Sosnowskiego. Zidentyfikował ponadto dwa nieudokumentowane wcześniej stanowiska rdestowca japońskiego, z czego: 1) rośliny rosną w zwartej kępie na powierzchni ok. 20 m² - stanowisko wskazane na podstawie analizy danych siedliskowych; rośliny porastają rów przydrożny²³; 2) rośliny rosną w zwartej kępie na powierzchni ok. 60 m² - stanowisko wskazane na podstawie analizy danych siedliskowych; rosną przy ogrodzeniu posesji prywatnej²⁴.

(akta kontroli str. 241-245, 269)

NIK zauważa, iż ustalenia biegłego wskazują na potrzebę przeprowadzenia kompleksowego własnego rozpoznania IGO występujących na terenie gminy Kamień Pomorski.

Burmistrz, w drodze wykonywania obowiązku określonego w art. 8a ust. 9 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie²⁵, tj. poprzez opiniowanie rocznych planów łowieckich, otrzymywał od dzierżawców obwodów łowieckich informacje o zwierzętach IGO zaobserwowanych oraz pozyskanych w roku gospodarczym poprzedzającym rok, na który sporządzano ww. plan, tj.:

- w planach na rok 2022/2023 – nie wskazano na pozyskanie żadnego z zaobserwowanych pięciu jenotów, pięciu szopów pracy oraz dwóch piżmaków;
- w planie na rok 2023/2024 – wskazano na pozyskanie 21 jenotów (na 20 zaobserwowanych), nie wskazano na pozyskanie żadnego z dwóch zaobserwowanych szopów pracy;
- w planie na rok 2024/2025 – wskazano na pozyskanie jednego jenota, jednocześnie wskazując na niezaobserwowanie tego zwierzęcia.

(akta kontroli str. 202-203, 205, 209-210, 216-217, 223-224, 232-233, 235)

W sprawie działań podejmowanych w związku z pozyskaniem ww. informacji o występowaniu zwierząt IGO, Burmistrz wyjaśnił: *Burmistrz (...) nie podejmował działań po pozyskaniu wiedzy z opiniowanych planów łowieckich w zakresie inwazyjnych gatunków obcych. Powodem braku podejmowanych działań było przeoczenie oraz brak wystarczającej kontroli pracownika merytorycznego nad przedkładanymi planami łowieckimi.*

(akta kontroli str. 198, 237)

2.2.2. W latach 2020-2024 (do 6 maja) w gminie Kamień Pomorski nie było gminnego programu ochrony środowiska, o czym szerzej mowa w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 65, 66)

2.1.3. W badanym okresie do Urzędu wpłynęło jedno zgłoszenie (obejmujące łącznie dwie działki, tj. 291/22 i 157/2 w obrębie Benice) o obecności na terenie gminy²⁶ barszczu Sosnowskiego, tj. IGO stwarzającego zagrożenie dla Unii, rozprzestrzenionego na szeroką skalę. Zawierało ono elementy określone w art. 15 ust. 2 ustawy o IGO. Burmistrz nie przekazał ww. zgłoszenia Regionalnemu Dyrektorowi²⁷ oraz nie ustalił podmiotów władających tymi nieruchomościami, odpowiedzialnych za przeprowadzenie działań zaradczych, o czym szerzej mowa w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Wypełniając dyspozycję art. 16 ust. 1 pkt 4 cyt. ustawy, Burmistrz przekazał Regionalnemu Dyrektorowi zgłoszenia obecności IGO w siedmiu lokalizacjach, zgodnie ze wzorem udostępnionym przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Burmistrz po otrzymaniu 23 sierpnia 2023 r. od

²² W tym trzech zamieszczonych w Rejestrze IGO.

²³ 53°55'12.12"N; 14°44'32.56"E.

²⁴ 53°55'5.67"N; 14°45'33.44"E.

²⁵ Dz.U. z 2023 r. poz. 1082.

²⁶ Na terenie gminy Gryfino nie występował obszar parku narodowego, ani obszar pasa technicznego.

²⁷ O czym szerzej mowa w punkcie 2.1.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Regionalnego Dyrektora powiadomień o wprowadzeniu ww. IGO do Centralnego Rejestru Danych o IGO²⁸, nie ustalił w pięciu przypadkach podmiotów władających odpowiedzialnych za przeprowadzenie działań zaradczych i w konsekwencji nie poinformował ich o stwierdzeniu obecności w środowisku IGO oraz o konieczności przeprowadzenia działań zaradczych wobec tego IGO, o czym szerzej mowa w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Gmina Kamień Pomorski była właścicielem dwóch z ww. siedmiu działek objętych zgłoszeniami (działek 142 oraz 143 w obrębie Rzewnowo).

(akta kontroli str. 9, 87-108, 153, 161-162)

2.2. Realizacja zadań związanych ze zwalczaniem inwazyjnych gatunków obcych roślin i zwierząt.

2.2.4. Po uzyskaniu informacji o stwierdzeniu obecności barszczu Sosnowskiego w środowisku na działkach nr 291/22 i 157/2 obręb Benice, Burmistrz nie ustalił podmiotu władającego tymi nieruchomościami, a mimo to podjął wobec tego IGO działania zaradcze, o czym szerzej mowa w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Według danych z rejestru gruntów działka nr 291/22 była we władaniu Skarbu Państwa - Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Szczecinie, a działka nr 157/2 należała do Powiatu Kamieńskiego i była w zarządzie Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Benicach.

Działania zaradcze podjęte na ww. działkach polegały na wykonaniu trzykrotnego oprysku IGO środkami chwastobójczymi, w tym w 2023 r. zabieg ten przeprowadzono jeden raz (12 czerwca 2023 r.), a w 2022 r. dwukrotnie w okresie wegetacyjnym (15 czerwca 2022 r. i 14 października 2022 r.).

(akta kontroli str. 69-78)

Burmistrz do dnia zakończenia kontroli NIK, tj. do 26 czerwca 2024 r.²⁹ nie podjął działań zaradczych w dwóch przypadkach stwierdzonej obecności IGO na działkach będących własnością gminy Kamień Pomorski³⁰, o czym szerzej mowa w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 81-82)

2.2.5.-2.2.6. W badanym okresie w Urzędzie nie odnotowano wniosków o zwolnienie z obowiązku przeprowadzenia działań zaradczych. Nie podejmowano ponadto działań zaradczych na koszt podmiotu władającego.

(akta kontroli str. 82)

2.2.7. Zlecenie usługi usunięcia IGO, o którym mowa w punkcie 2.2.4 niniejszego wystąpienia pokontrolnego, zostało powierzone podmiotowi zewnętrznemu. Wartość zlecenia nie przekroczyła każdego roku kwoty 20 tys. zł³¹, tj. progu zobowiązującego do stosowania regulacji wewnętrznych w zakresie zamówień publicznych³².

(akta kontroli str. 83, 115-140, 236, 238)

2.2.8. Burmistrz z ponad rocznym opóźnieniem przekazał do RDOŚ raport o działaniach zaradczych przeprowadzonych na terenie Gminy w 2022 r., a raportu za 2023 r. nie przekazał w ogóle, o czym szerzej mowa w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 83)

²⁸ Dalej: Rejestr IGO.

²⁹ Dzień zakończenia kontroli NIK.

³⁰ Rdestowiec sachaliński: dz. nr 142 i 143 obręb Rzewnowo.

³¹ O wartościach zleceń szerzej mowa w punkcie 2.2.14 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

³² Zarządzenie Burmistrza Kamienia Pomorskiego: nr 2/2021 z dnia 4 stycznia 2021 r. w sprawie wprowadzenia Zasad wykonywania ustawy Prawo zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim w Kamieniu Pomorskim (według § 13 zarządzenia nie stosowało się do zamówień, których wartość szacunkowa nie przekraczała kwoty 20 000 zł); nr 25/2023 z dnia 10 lutego 2023 r. w sprawie wprowadzenia Zasad wykonywania ustawy Prawo zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim w Kamieniu Pomorskim (według § 13 zarządzenia nie stosowało się do zamówień, których wartość szacunkowa nie przekraczała kwoty 50 000 zł).

2.2.9. W Urzędzie w badanym okresie nie monitorowano skuteczności podejmowanych działań zaradczych w stosunku do IGO, o czym szerzej mowa w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 83, 108, 113)

2.2.10. W Urzędzie nie stosowano środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów, które zostały zdegradowane, uszkodzone lub zniszczone przez IGO, w stosunku do którego przeprowadzono te działania zaradcze na działkach 291/22 i 157/2 obręb Benice. Burmistrz wyjaśnił: *Nie stosowano środków mających na celu przywrócenie naturalnego ekosystemu po zastosowaniu działań zaradczych w stosunku do IGO na terenie nieruchomości 291/22 oraz 157/2 obręb Benice z powodu stwierdzenia na przestrzeni dłuższego czasu stopniowego zmniejszenia się obszarów występowania barszczu Sosnowskiego i naturalnego pojawiania się innych, rodzimych gatunków nieinwazyjnych.*

(akta kontroli str. 83, 108, 113)

2.2.11. W Urzędzie w latach 2020-2024 (do 30 kwietnia) nie podejmowano działań informacyjnych i edukacyjnych w celu rozpoznania stanowisk IGO i ich zwalczania, o czym szerzej mowa w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 108, 114)

2.2.12. W Urzędzie w badanym okresie nie podjęto współpracy z innymi organami i instytucjami przy przeprowadzaniu działań zaradczych wobec IGO. Burmistrz wyjaśnił: *Nie podjęto współpracy z innymi organami i instytucjami przy przeprowadzaniu działań zaradczych wobec IGO z uwagi na niewielki obszar objęty zagrożeniem występowania IGO.*

(akta kontroli str. 108, 114)

2.2.13. Kierownik Referatu wyjaśnił, że w Urzędzie w okresie objętym kontrolą nie stwierdzono utrudnień związanych z rozpoznaniem i zwalczaniem IGO.

(akta kontroli str. 84)

2.2.14. Koszty prowadzenia działań zaradczych wobec IGO w okresie objętym kontrolą wyniosły 7 556 zł, z tego w 2022 r. 4 370 zł i w 2023 r. 3 186 zł.

(akta kontroli str. 84)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach 2020-2024 (do 6 maja) w gminie Kamień Pomorski nie było gminnego programu ochrony środowiska. Według art. 17 ust. 1 ustawy POŚ, sporządzenie programu było obowiązkiem burmistrza.

Burmistrz wyjaśnił: *Konieczność opracowania gminnego programu ochrony środowiska została wpisana do Strategii Rozwoju Gminy Kamień Pomorski na lata 2023-2030. Dokument zostanie opracowany po zabezpieczeniu środków finansowych. Dotychczasowy brak opracowania powyższego dokumentu wynikał z sytuacji finansowej oraz braku środków na realizację powyższego przedsięwzięcia.*

(akta kontroli str. 65, 66)

2. Burmistrz nie przekazał Regionalnemu Dyrektorowi zgłoszenia otrzymanego pismem z 30 maja 2022 r. o stwierdzeniu na działkach 291/22 i 157/2 obręb Benice obecności barszczu Sosnowskiego tj. IGO stwarzającego zagrożenie dla Unii, rozprzestrzenionego na szeroką skalę. Nieprzekazanie zgłoszenia stanowiło naruszenie przepisu art. 16 ust. 1 ustawy o IGO. Według art. 16 ust. 2 cyt. ustawy, czynność ta powinna być wykonana w terminie 7 dni od końca kwartału, w którym otrzymano zgłoszenie. W omawianym przypadku termin ten upłynął 7 lipca 2022 r.

(akta kontroli str. 69)

Burmistrz wyjaśnił: *Powodem nieprzekazania Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie zgłoszenia występowania barszczu Sosnowskiego na działkach 292/22 i 157/2 obręb Benice było przeoczenie tego obowiązku.*

(akta kontroli str. 108, 113)

3. Burmistrz, wbrew dyspozycji określonej przepisem art. 16 ust. 7 ustawy o IGO, nie ustalił podmiotów władających odpowiedzialnych za przeprowadzenie działań zaradczych dla stwierdzonych siedmiu spośród dziewięciu lokalizacji IGO w gminie Kamień Pomorski (działki nr: 291/22, 157/2, 291/29, 291/30, 65/6 i 66 obręb Benice - barszcz Sosnowskiego; 261/2 obręb 7 Kamień Pomorski - rdestowiec japoński) oraz nie poinformował ich o konieczności przeprowadzenia działań zaradczych w stosunku do tych IGO.

Burmistrz wyjaśnił: *Powodem braku ustalenia podmiotu władającego terenem działek (...) było przeoczenie obowiązku wynikającego z art. 21 ust. 2 ustawy o IGO.*

(akta kontroli str. 142-152, 153, 155)

4. Burmistrz podjął działania zaradcze w stosunku do barszczu Sosnowskiego zlokalizowanego na działkach należących do Powiatu Kamieńskiego (działka nr 157/2 obręb Benice) oraz do Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Szczecinie (działka nr 291/22 obręb Benice), mimo że według art. 21 ust. 2 pkt 2 ustawy o IGO, działania zaradcze w stosunku do IGO stwarzającego zagrożenie dla Unii lub IGO stwarzającego zagrożenie dla Polski, rozprzestrzenionego na szeroką skalę, po otrzymaniu od burmistrza informacji o stwierdzeniu obecności w środowisku ww. IGO oraz o konieczności przeprowadzenia działań zaradczych wobec tego IGO, przeprowadza zarządca nieruchomości (na nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa oraz na nieruchomości stanowiącej własność państwowej osoby prawnej) lub podmiot władający będący osobą fizyczną albo inną niż państwową osobą prawną, albo inną niż państwową jednostką organizacyjną - na nieruchomości, którą włada.

Wskazane podmioty władające nie zostały poinformowane przez Burmistrza o konieczności przeprowadzenia przez nie działań zaradczych w stosunku do tych IGO. Powyższe skutkowało nieuzasadnionym obciążeniem budżetu Gminy kosztami przeprowadzonych działań zaradczych na działkach 291/22 i 157/2 obręb Benice w kwocie 7 556 zł.

(akta kontroli str. 70-78, 143-145)

Burmistrz wyjaśnił: *Burmistrz (...) podjął działania zmierzające do usunięcia barszczu Sosnowskiego z terenów działki nr 157/2 oraz 292/22 obręb Benice na wniosek Dyrektora Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Benicach. Działania zostały podjęte z uwagi na występowanie rośliny na działkach znajdujących się w pobliżu Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych. Z uwagi na wysokie prawdopodobieństwo możliwości zetknięcia się młodzieży szkolnej z rośliną, co skutkować mogłoby poparzeniem oraz z uwagi na skrócenie drogi proceduralnej związanej z wymianą korespondencji o konieczności przeprowadzenia działań zaradczych, Burmistrz (...) w porozumieniu z Dyrektorem szkoły podjął decyzję o przeprowadzeniu na własny koszt działań zaradczych z usunięciem barszczu Sosnowskiego.*

(akta kontroli str. 153, 155)

NIK zwraca uwagę, że według art. 21 ust. 9 ustawy o IGO, Burmistrz mógł przeprowadzić działania zaradcze na koszt podmiotu władającego, jedynie w przypadku gdy podmiot ten nie wystąpił do niego z wnioskiem o zwolnienie z przeprowadzenia tych działań, ani nie przeprowadził ich we własnym zakresie w terminie roku od dnia otrzymania od burmistrza informacji konieczności przeprowadzenia działań zaradczych, co w omawianym przypadku nie nastąpiło. Wydatki w kwocie 7 556 zł, poniesione w wyniku ww. działań zaradczych, były niegospodarne.

5. Burmistrz, wbrew dyspozycji określonej przepisem art. 21 ust. 1 pkt 4 ustawy o IGO, nie podjął działań zaradczych wobec rdestowca sachalińskiego zlokalizowanego na dwóch działkach będących własnością gminy Kamień Pomorski, tj. na działkach nr 142 i 143 obręb Rzewnowo, mimo że otrzymał

zgłoszenia obecności IGO w tych miejscach w dniu 28 czerwca 2023 r., a informacja z RDOŚ o wprowadzeniu tych stanowisk do rejestru IGO wpłynęła do Urzędu w dniu 23 sierpnia 2023 r.

Burmistrz wyjaśnił: *Nie podjęto działań zaradczych w dwóch przypadkach występowania IGO na terenie Gminy, zgłoszonych do Rejestru IGO w 2023 r. z uwagi na to, że zgłoszenia dotyczyły występowania rdestowca, którego stanowiska nie były obszarowo znacząco duże, inwazyjny gatunek obcy nie był rozprzestrzeniony na szeroką skalę, natomiast skoncentrowano się na działaniach dotyczących likwidacji gatunków zagrażających zdrowiu w szczególności barszczu Sosnowskiego.*

(akta kontroli str. 108, 113, 141, 142, 162)

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów³³, rdestowiec sachaliński uznany został za IGO stwarzający zagrożenie dla Polski, rozprzestrzeniony na szeroką skalę.

6. Burmistrz nie przekazał Regionalnemu Dyrektorowi raportu o przeprowadzonych działaniach zaradczych na terenie Gminy za 2023 r., a raport za 2022 r. przekazał z ponad rocznym opóźnieniem tj. 18 kwietnia 2024 r., mimo że według art. 21 ust. 14 ustawy o IGO, termin przedłożenia ww. dokumentów upływał 31 stycznia za poprzedni rok kalendarzowy, w którym zostały przeprowadzone działania zaradcze.

Burmistrz wyjaśnił: *Powodem nieprzekazania RDOŚ raportu za 2023 r. o przeprowadzonych działaniach zaradczych w stosunku do IGO było niedopatrzenie. Czynności zmierzające do realizacji ustawowego obowiązku zgłaszania raportu zostaną podjęte niezwłocznie. Powodem przekazania raportu z przeprowadzonych działań zaradczych w 2024 r. za rok 2022 było niedopatrzenie.*

(akta kontroli str. 79, 83, 87c, 108, 113)

7. W Urzędzie nie monitorowano skuteczności działań zaradczych podjętych w stosunku do barszczu Sosnowskiego na działkach 291/22 i 157/2 obręb Benice, mimo obowiązku określonego w art. 18 ust. 3 ustawy o IGO.

Burmistrz wyjaśnił: *W badanym okresie nie monitorowano skuteczności podejmowanych działań zaradczych w stosunku do IGO z powodu niedopatrzenia. W najbliższym czasie zostaną podjęte stosowne, konieczne działania.*

(akta kontroli str. 84, 108, 113)

W wyniku przeprowadzonych przez biegłego w dniu 19 czerwca 2024 r. obserwacji w terenie skuteczności ww. działań zaradczych stwierdzono: *występowanie zdrowych, dojrzałych osobników, z dobrze wykształconymi liśćmi i baldachami kwiatowymi (...) usuwanie przeprowadzone zostało nieskutecznie. Rośliny rosną blisko centralnego punktu wsi (kościół i sklep), przez co stwarzają realne zagrożenie dla osób nieświadomych ich toksyczności. Nietypowe rozmiary rośliny oraz atrakcyjne kwiaty czynią z barszczu Sosnowskiego roślinę potencjalnie wzbudzającą zainteresowanie dzieci, co może mieć szczególnie groźne konsekwencje na terenach zurbanizowanych i podkreśla potrzebę skutecznej eliminacji gatunku zwłaszcza w bezpośrednim sąsiedztwie siedzib ludzkich. Stwierdzone okazy rosną w optymalnych warunkach siedliskowych i przy braku podjęcia skutecznych działań zaradczych (trwałego usunięcia) należy spodziewać się rozsiewu nasion i zwiększenia obszaru zajmowanego przez barszcz we wszystkich trzech wskazanych lokalizacjach. Co ważne, stanowiska zlokalizowane są na terenie Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Benicach, z internatem. Naraża to młodzież uczęszczającą do tej instytucji edukacyjnej. Celem skutecznego usunięcia barszczu Sosnowskiego, wobec nierozprzestrzeniania się tego gatunku*

³³ Dz.U. z 2022 r. poz. 2649

na drodze wegetatywnej i łatwej regeneracji po ścięciu łodygi, należy nie dopuszczać do zawiązania nasion (a tym samym ich rozsiewania), poprzez systematyczne usuwanie kwiatostanów w fazie zawiązania pąków kwiatowych lub w trakcie kwitnienia.

(akta kontroli str. 241-268)

W związku z powyższym, na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy o NIK, w dniu 2 lipca 2024 r. poinformowano Burmistrza o ustaleniach biegłego w zakresie barszczu Sosnowskiego i wskazano na bezpośrednie niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego. Ponadto, na podstawie art. 51 ust. 4 ustawy o NIK, poinformowano Burmistrza o ustaleniach wskazujących na nieprawidłowości w działalności Urzędu, polegających na zidentyfikowaniu przez biegłego dwóch stanowisk rdestowca japońskiego, nieznajdujących się dotychczas w rejestrze IGO.

(akta kontroli str. 269)

NIK zwraca uwagę, że realizowane przez Urząd działania zmierzające do usunięcia barszczu Sosnowskiego na działkach 291/22 i 157/2 obręb Benice, z uwagi na przyjętą częstotliwość prowadzenia zabiegów użycia herbicydu wobec tych roślin IGO (dwukrotnie w sezonie wegetacyjnym), nie doprowadziły do skutecznego ich wyeliminowania. Brak skuteczności tych zabiegów potwierdziły ustalenia biegłego. Wskazać należy także, iż zgodnie z zaleceniami wskazanymi w Kompendium – Metody zwalczania barszczu kaukaskich³⁴, działania zaradcze polegające na oprysku herbicydem należy powtarzać kilka razy w sezonie wegetacyjnym (zalecane są 3-4 zabiegi w odstępach co 4-6 tygodni) przez kilka lat – do wyczerpania glebowego banku nasion (przeciętnie ok. 7-8 lat).

Burmistrz pismami z 4 lipca 2024 r. oraz 22 lipca 2024 r. poinformował NIK, o podjęciu działań mających na celu likwidację stanowisk barszczu Sosnowskiego i rdestowca japońskiego. Wykonany został pierwszy etap likwidacji barszczu Sosnowskiego z działek nr 157/2 i 291/22 w Benicach i rdestowca japońskiego z działek nr 218 w Dusinie i nr 107/1 w Skarchowie. Drugim etapem pracy będzie spryskanie odpowiednim preparatem odrostów roślin.

(akta kontroli str. 270-276)

NIK, nie neguje zasadności przeprowadzenia działań zaradczych, jednak zauważa, iż w przypadku działek, na których zidentyfikowano stanowiska rdestowca japońskiego, Burmistrz powinien postąpić zgodnie z procedurą określoną w ustawie o IGO, tj. zgłosić stanowisko tej rośliny do RDOŚ, a po uzyskaniu informacji o wprowadzeniu tego zgłoszenia do Rejestru IGO, ustalić podmiot odpowiedzialny za przeprowadzenie działań zaradczych i poinformować go o stwierdzeniu obecności w środowisku IGO. Na podstawie analizy w ewidencji gruntów ustalono, iż działki nr 218 w Dusinie i nr 107/1 w Skarchowie były własnością osób prywatnych, a nie gminy Kamień Pomorski.

(akta kontroli str. 277-279)

Burmistrz wyjaśnił: (...) informuję, że działania (...) polegające na usunięciu stanowisk barszczu Sosnowskiego w Benicach oraz rdestowca japońskiego były reakcją na pismo NIK. (...) Dlatego niezwłocznie zlecono usunięcie roślin ze wskazanych w piśmie lokalizacji. Szybkie i precyzyjne ustalenie granic i właścicieli działek nie było w tym momencie możliwe, gdyż wymagałoby wznowienia granic oraz wymiany korespondencji z właścicielami, co jest czynnością czasochłonną oraz generowałoby dodatkowe koszty. Dlatego gmina chcąc zapobiec zawiązaniu nasion oraz jak najszybciej zlikwidować zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi zleciła wykonanie prac polegających na usunięciu inwazyjnych gatunków roślin. Działania

³⁴ Kompendium dostępne jest pod adresem <https://www.gov.pl/web/gdos/kompendia-zwalczania-wybranych-igo> (dostęp w dniu 23 sierpnia 2024 r.). Zostało ono opracowane na zlecenie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w ramach projektu pn. Opracowanie zasad kontroli i zwalczania inwazyjnych gatunków obcych wraz z przeprowadzeniem pilotażowych działań i edukacją społeczną. Opracowanie to zawiera rekomendowane i sprawdzone w realnych działaniach metody zwalczania IGO.

dotyczące likwidacji rdestowca były wykonane przy okazji usuwania barszczu, tak by koszt zabiegu był jak najniższy.

(akta kontroli str. 280)

8. W Urzędzie w latach 2020-2024 nie podejmowano działań informacyjnych i edukacyjnych w celu rozpoznania stanowisk IGO i ich zwalczania, co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 3 w związku z art. 3 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody.

Burmistrz wyjaśnił: *Dotychczas nie podejmowano działań informacyjnych i edukacyjnych mających na celu rozpoznanie stanowisk IGO i ich zwalczanie. W najbliższym czasie zostanie przygotowana i zamieszczona na stronie internetowej Urzędu stosowna informacja oraz podjęte działania mające na celu upowszechnienie informacji dotyczących występowania i zwalczania inwazyjnych gatunków obcych.*

W związku z ustaleniami biegłego, wskazującymi na obecność w środowisku przyrodniczym gminy roślin IGO, NIK wskazuje na potrzebę prowadzenia działań edukacyjnych i informacyjnych dotyczących rozpoznawania i zwalczania takich gatunków. Zintensyfikowanie ww. działań może przyczynić się do zwiększenia wiedzy wśród mieszkańców w tym zakresie, a tym samym może wpłynąć na zwiększenie liczby wpływających do Urzędu zgłoszeń dotyczących występowania gatunków IGO na terenie gminy.

(akta kontroli str. 108, 114)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie realizację przez Burmistrza zadań związanych z rozpoznaniem i zwalczaniem inwazyjnych gatunków obcych roślin i zwierząt.

Burmistrz nie przekazał Regionalnemu Dyrektorowi zgłoszenia obecności IGO w dwóch z dziewięciu lokalizacji, mimo obowiązku określonego w art. 16 ust. 2 ustawy o IGO. Z naruszeniem dyspozycji art. 16 ust. 7 cyt. ustawy, Burmistrz nie ustalił podmiotów władających odpowiedzialnych za przeprowadzenie działań zaradczych wobec IGO stwierdzonego na siedmiu działkach oraz nie poinformował ich o konieczności przeprowadzenia ww. prac, a mimo to na dwóch z tych działek – nie będących własnością gminy Kamień Pomorski - podjął działania zaradcze wobec barszczu Sosnowskiego. Wydatki w kwocie 7 556 zł poniesione w wyniku ww. prac były niegospodarne. Z kolei działań takich nie przeprowadzono wobec IGO, którego obecność stwierdzono na dwóch działkach będących własnością gminy.

W Urzędzie nie monitorowano skuteczności ww. działań zaradczych w stosunku do barszczu Sosnowskiego, mimo obowiązku określonego w art. 18 ust. 3 ustawy o IGO. W trakcie kontroli NIK stwierdzono występowanie dojrzałych osobników tej rośliny, co oznacza, iż interwencja podjęta wobec tego IGO była nieskuteczna. NIK zauważa, iż ustalono ponadto występowanie kolejnych, nieudokumentowanych wcześniej stanowisk roślin IGO, co wskazuje na potrzebę przeprowadzenia kompleksowego rozpoznania IGO na terenie gminy.

Z naruszeniem dyspozycji art. 21 ust. 14 ustawy, Burmistrz nie przekazał Regionalnemu Dyrektorowi raportu o przeprowadzonych działaniach zaradczych na terenie Gminy za 2023 r., a raport za 2022 r. przekazał z ponad rocznym opóźnieniem. Ponadto wbrew postanowieniom art. 4 ust. 3 w związku z art. 3 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody, w Urzędzie nie podejmowano działań informacyjnych i edukacyjnych w celu rozpoznania stanowisk IGO i ich zwalczania. NIK zauważa, iż działania takie mogłyby przyczynić się do zwiększenia liczby wpływających zgłoszeń o obecności IGO w środowisku.

Burmistrz, wbrew obowiązkowi określonymu w art. 17 ust. 1 ustawy POŚ, nie sporządził programu ochrony środowiska dla gminy Kamień Pomorski, mimo iż dokument ten stanowi podstawę zarządzania środowiskiem i jego ochrony we wszelkich możliwych aspektach właściwych dla danej jednostki samorządowej.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnioskuje o:

1. Sporządzenie programu ochrony środowiska dla gminy Kamień Pomorski oraz jego przedłożenie do uchwalenia Radzie Miejskiej.
2. Przekazywanie Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie zgłoszeń o stwierdzeniu obecności IGO oraz raportów o przeprowadzonych działaniach zaradczych (w tym raportu za 2023 r.).
3. Ustalanie podmiotu władającego odpowiedzialnego za przeprowadzenie działań zaradczych wobec IGO oraz informowanie go o stwierdzeniu obecności IGO w środowisku oraz o konieczności przeprowadzenia ww. działań wobec tego IGO.
4. Podejmowanie działań zaradczych w stosunku do IGO na nieruchomościach należących do gminy Kamień Pomorski.
5. Monitorowanie skuteczności podejmowanych działań zaradczych w stosunku do IGO.
6. Podejmowanie działań informacyjnych i edukacyjnych mających na celu rozpoznanie stanowisk IGO i ich zwalczanie.

Uwagi

Najwyższa Izba kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 11 września 2024 r.

Kontroler
Wiesław Kaszak
Główny specjalista kontroli
państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
z up.
p.o. Wicedyrektor
Bogusław Wójcik

.....
/Podpisano elektronicznie/

.....
/Podpisano elektronicznie/